

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

DEVELOPMENT OF MEASUREMENT A DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT PLAN FOR ENCOURAGEING COLLABORATIVE COMPETENCIES FOR PRIMARY STUDENTS

ผู้วิจัย

รุจิรัตน์ รุ่งหัวไผ่¹

Rujirut Roonghuaphai1

krurujit@gmail.com

กรรมการควบคุม

ดนุลดา จามจู้รี²

ศิริยุภา พูลสุวรรณ³

วิญวุฑฒ์ อยู่ในิสิต⁴

Advisor Committee

Asst. Prof. Danulada Jamjuree²

Assoc. Prof. Siryupa Poonswan³

Dr. Waiyawoot Unaisil⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนนิคมทับทิมทองสงเคราะห์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมรวมทั้งสิ้น 60 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือแบบประเมินสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการ

จัดการเรียนรู้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบที (t – test) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ
4. ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ รองศาสตราจารย์ สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ อาจารย์ประจำสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. นักเรียนมีความพึงพอใจในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : สมรรถนะความร่วมมือ

ABSTRACT

This research aims to develop learning management plan for encourages collaborative competencies for primary students. The samples used in this study is 6th grade students of Chumchonnikomtabkwangsongkro1 school in office of primary educational service area 2.2 classrooms into experimental and control group totaling 60 samples. Instruments used in this study are planning to encourage collaborative competencies for primary students, collaboration competency assessment scale for primary students, and Satisfaction Questionnaire with the plans. Data were analyzed by t-test. The results were as follows:

1. Before the experimental, mean score of the experimental group and the control group was differences not statistically significant.
2. After the experimental, mean score of the experimental group and the control group was differences statistically significant at the 0.1.
3. Before and after the experiment, mean score of the control group was differences not statistically significant.
4. Before and after the experiment, mean score of the experimental group was differences statistically significant at the 0.1.
5. Student has satisfaction of lesson plan collaboration was at the high level.

Keywords : Collaborative Competencies

บทนำ

ด้วยความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เชื่อมโลกเข้าด้วยกันทำให้โลกมีลักษณะที่ไร้พรมแดนเกิดการไหลเวียนอย่างเสรีทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมการเมืองและการปกครองเกิดเป็นเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ใช้ฐานความรู้และนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบในการพัฒนา (ฟาฏินา วงศ์เลขา. 2553: online) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วดังกล่าวได้ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับตัวให้ทันกับกระแสพลวัตภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ได้เปลี่ยนฐานการผลิตจากทรัพยากรธรรมชาติเป็นทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวเชิงยุทธศาสตร์หลายประการรวมถึงการมีนโยบายระดับชาติในการสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนสู่การเป็นหุ้นส่วนภูมิภาคในการลดช่องว่างและยกระดับผลิตภาพของกำลังแรงงานบนฐานของการเรียนรู้และพัฒนาทักษะความสามารถตลอดชีวิต (ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล. 2555: online)

เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือมีชื่อย่อว่าเครือข่าย P21 ได้พัฒนาวิสัยทัศน์การเรียนรู้เป็นกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้านความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการงานและการดำเนินชีวิต ซึ่งนักเรียนต้องเรียนรู้ทักษะที่จำเป็น เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการร่วมมือกัน (Thai PLC. 2555: Online) ทั้งนี้คุณภาพผู้เรียนที่สังคมไทยต้องการได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: 4 – 5) ทั้งนี้ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 6 กำหนดให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตตัวบ่งชี้ 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ซึ่งมีคำอธิบายว่า ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันมีความสามารถในการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มและปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นยอมรับความคิดเห็นเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีมีมนุษยสัมพันธ์ประสานการทำงานปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุผลสำเร็จโดยมีประเด็นการพิจารณา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: 63)

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานกับหมู่คณะ
2. ความสามารถในการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
3. การแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผลยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน
4. การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
5. การมีมนุษยสัมพันธ์สามารถประสานการทำงานร่วมกับหมู่คณะจนบรรลุผลสำเร็จ

แต่จากผลการวัดทักษะเด็กไทยในยุคศตวรรษที่ 21 ผ่านตัวอย่างฐานกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีเด็กเข้าร่วมการทดสอบทั้งสิ้น 407 คน ในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2556 ที่ทำเนียบรัฐบาล พบว่าเด็กส่วนใหญ่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ในระดับที่ดี ซึ่งทักษะด้านการเรียนรู้มีคะแนนสูงสุดขณะที่ทักษะด้านการสื่อสารมีคะแนนน้อยที่สุด โดยพบว่า เด็กผู้หญิงมีทักษะทั้ง 3 ด้านดีกว่าเด็กผู้ชาย ขณะที่เด็กกลุ่มอายุของเด็กะหว่าง 5-9 ปีและกลุ่มเด็กอายุระหว่าง 10-15 ปี สามารถทำคะแนนในทักษะทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับเด็กที่มาจากรโรงเรียนของรัฐและเอกชนก็มีคะแนนทักษะที่ใกล้เคียงกันอย่างไรก็ตามเด็กที่อยู่ในโรงเรียนเอกชนจะมีทักษะการเรียนรู้และและนวัตกรรมได้ดีกว่าเด็กที่อยู่ในโรงเรียนของรัฐรวมทั้งเด็กที่อยู่ในกทม. จะมีทักษะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีที่ดีกว่าเด็กที่อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร สะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทยมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมได้ดี แต่มีปัญหาเรื่องการทำงานเป็นทีมซึ่งอยู่ในกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ

จึงส่งผลต่อทักษะด้านการสื่อสารเด็กส่วนใหญ่อยากคิดแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองปฏิเสธการถามความเห็นและทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งที่ทักษะการทำงานร่วมกันถือเป็นคุณลักษณะที่ตลาดแรงงานและบริษัทชั้นนำของโลกต้องการโดยพบว่าสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นตัวหล่อหลอมให้เด็กเป็นเช่นนี้ที่ต่างคนต่างเรียนไม่มีกิจกรรมฝึกให้เด็กทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงค่านิยมการแข่งขันดังนั้นสิ่งที่เหมาะสมที่สุดคือ ครูเพราะโรงเรียนยังเป็นสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้นได้และควบคุมได้มากกว่าบ้านที่มีหลายปัจจัยมาเกี่ยวข้องโดยครูควรกระตุ้นกิจกรรมเป็นกลุ่มให้มากขึ้น รวมถึงการให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาเพื่อเปิดรับทักษะทางสังคมให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.). 2556: Online)

ความร่วมมือ เป็นประเด็นสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ ประการที่ 1 สถานที่ทำงานเปลี่ยนไป ต้องการความร่วมมือกันในการทำงานและการทำงานเป็นทีมมากขึ้น และ ประการที่ 2 การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการความคิด และวิธีการสร้างความรู้ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู (Microsoft. 2012: 1) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hwa Lee (2007:1) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนานักเรียน เราไม่ได้พัฒนาเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ แต่เราต้องพัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติ ที่จะนำไปสู่การเอื้ออาทรและการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทักษะหนึ่งที่จะทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ได้ก็คือความร่วมมือ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโดยนำหลักการและแนวคิดจากทฤษฎี Social Constructivist มาบูรณาการการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เพื่อนำมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่สามารถส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือให้กับผู้เรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับสูงต่อไป

กรอบความคิดการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันนั้นผู้สอนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Center) โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการพัฒนาทักษะต่างๆแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและการทำงานผู้เรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆที่ตอบสนอง ความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเลือกใช้รูปแบบการสอนวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมหลากหลายประกอบกันเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงครูต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนจากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ให้เลยไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและหลักการสำคัญของทฤษฎี Social Constructivist มาใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ซึ่งได้แก่

1) สถานการณ์ปัญหา (Problem Based) ที่เปรียบเสมือนประตูเข้าสู่เนื้อหาบทเรียนที่จะเรียนรู้ซึ่งต้องกระตุ้นด้วยสถานการณ์ปัญหาที่ใกล้เคียงกับบริบทจริง

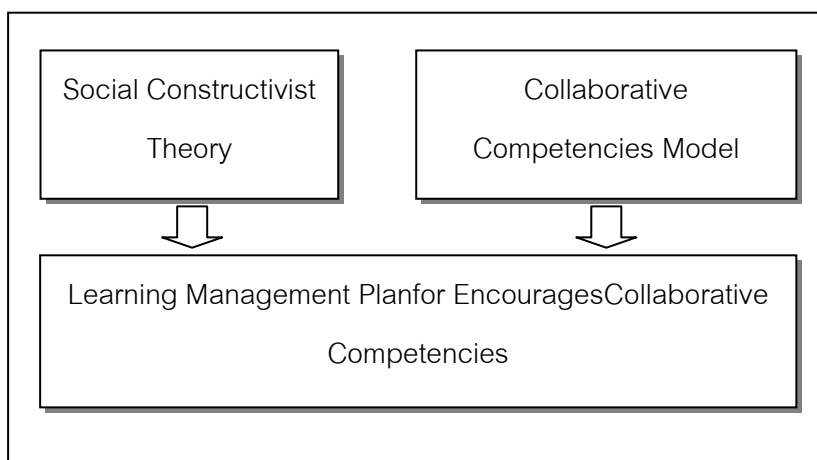
2) แหล่งการเรียนรู้ (Resource) เป็นที่รวบรวมเนื้อหาสารสนเทศที่ผู้เรียนจะใช้ในการแสวงหาความรู้ สามารถปฏิบัติภารกิจการเรียนรู้ต่างๆให้สำเร็จด้วยตนเอง

3) โค้ช (Coaching) การเปลี่ยนบทบาทครูผู้สอนจากการถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้คอยชี้แนะเป็นการฝึกผู้เรียนโดยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเชิงรู้คิด

4) การร่วมมือ (Collaboration) สนับสนุนให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่นเพื่อขยายมุมมองให้แก่ตนเองการร่วมมือกันแก้ปัญหาจะสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการคิดไตร่ตรอง ที่สำคัญยังคอยปรับเปลี่ยนและป้องกันความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นในขณะที่เรียนรู้

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Learning is Active Process) มีประสบการณ์ตรง และค้นหาวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมการร่วมมือ (Collaborative Activity)

สำหรับแนวคิดในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าภายใต้ทฤษฎี Social Constructivist และรูปแบบสมรรถนะความร่วมมือ จะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะความร่วมมือสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบปกติ
2. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะความร่วมมือระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 180 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนนิคมทับทิมสงเคราะห์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยเจาะจงโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 1 ห้องเรียนๆละ 30 คนรวมทั้งสิ้น 60 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะความร่วมมือ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้และมอบคู่มือให้นักเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองทุกคน

2. วัดสมรรถนะความร่วมมือของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือด้วยแบบวัดสมรรถนะความร่วมมือ

3. จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนากับนักเรียนกลุ่มทดลอง

4. วัดสมรรถนะความร่วมมือของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือด้วยแบบวัดสมรรถนะความร่วมมือ ฉบับเดิม

5. ประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองด้วยแบบประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การเพาะเห็ดนางฟ้าซึ่งมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51)

2. แบบประเมินสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.83)

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาซึ่งมีความ

เหมาะสมในการนำไปใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.83) และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะความร่วมมือ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบที (t – test)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจในแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลการนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาไปใช้ สรุปได้ว่า

1. ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

2. หลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

4. ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนมีความพึงพอใจในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาไปใช้ สรุปได้ว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะความร่วมมือ ต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในครั้งนี้ ได้ผ่านขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาเอกสาร หลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร และยังได้รับการตรวจแก้ไขจากคณะผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทำให้ผู้วิจัยสามารถแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง นอกจากนี้ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ใช้ลำดับขั้นตอนของกระบวนการทำงานกลุ่มและทักษะการจัดการ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและคอยช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ชี้แนะ คอยให้คำปรึกษา และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดเอง ลงมือปฏิบัติเอง เป็นการท้าทายความสามารถของนักเรียน ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมต่างๆ นักเรียนไม่เบื่อหน่าย ส่งผลให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทำให้การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์(2555: 1) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้

นักเรียนได้ค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติ ตามความถนัดและความสนใจ ทำให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างไม่จำกัดความคิดไม่ถูกปิดกั้น นักเรียนได้ร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivist) ซึ่ง ภิญญาพัชนี ปลาภัตทอง. (2551: 86) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่จะเรียนและวิธีการเรียนของตนเองนักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรเรียนรู้ได้อย่างไรและจะพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างไรนักเรียนจะได้เรียนรู้ในบรรยากาศการเรียนที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันผ่านการปฏิบัติโดยมีอิสระในการคิดและทำสิ่งต่างๆเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง

2. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังใช้แบบวัดพฤติกรรมการทำงานประเมินผลนักเรียนเป็นระยะๆ ทำให้นักเรียนได้ทราบบผลการประเมินตนเอง และนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดสมรรถนะความร่วมมือหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสูงขึ้น นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะนักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆที่หลากหลาย มีทั้งการแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็น เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นคำตอบรวมทั้งเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม ซึ่งประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับน่าจะเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างเจตคติให้แก่ผู้เรียน การที่นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่ตนเองสนใจที่จะศึกษา ลงมือศึกษาค้นคว้าด้วย

ตนเองและค้นพบคำตอบของปัญหาด้วยตนเองเช่นนี้ จะทำให้นักเรียนเกิดความชอบและสนใจในวิชานั้นๆ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นและสิ่งสำคัญก็คือ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา สอดคล้องกับ ความรู้ความสามารถ และความต้องการของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง เมื่อสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ นักเรียนจึงเกิดความภาคภูมิใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะการจัดการ นอกจากนี้การที่นักเรียนได้แสดงบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น เป็นลักษณะการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีขึ้นหรือมีความสุขในการเรียนรู้ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปฏิบัติมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมหรือหลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในระดับชั้นอื่นๆ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเปรียบเทียบสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จำแนกตามระดับชั้น เพศ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ควรพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- มหาวิทยาลัยนเรศวรราชชนครินทร์.(2555).**คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555)**.นเรศวร: กองส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยนเรศวรราชชนครินทร์.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2553). **กลไกขับเคลื่อนการศึกษาก้าวสู่ประชาคมอาเซียน**. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2555 จาก <http://www.thaischool.in.th/tringam/data-56804/>
- ภิญญาพัชนี พลากัดทอง. (2551).**การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสด้าเนา.
- ศรีวิการ์เมฆวัชชัยกุล. (2555). **เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ “ทิศทางและนโยบายการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน”**. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2555 จาก http://www.nsdv.go.th/main/attachments/123_16-2012_srivikar.pdf
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.). (2556). **สสค. เปิดผลสำรวจทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2556 จาก <http://www.qlf.or.th/Home/Details?contentId=570>
- Hwa Lee. (2007). **Collaboration: A Must for Teachers in Inclusive Educational Settings**. Retrieved October 30, 2012, from <http://education.shu.edu/pt3grant/lee/collaboration.html>
- Microsoft.(2012). **21ST CENTURY SKILLS Collaboration**. Retrieved October 20, 2012, from <http://www.innovativeteachertoolkit.com/links/collaboration.html>
- ThaiPLC. (2555). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**.สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2555 จาก http://www.ThaiPLC.org/21st_Century_Learning_Skills.pdf